

Kiadóhivatal:

Kaposvár, Teleky-utca 9.
Ide ezimezendők az
előfizetési pénzek,
Hirdetések és nyilvántartási
közlemények.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Teleky-utca 9.
Ide külföldi a lap
szellemi részét illető
minden közlemény.
—
Bérmentetlen küldeményt
nem fogadunk el.
—
Kéziratokat vissza
nem adunk.

SOMOGYI UJSÁG

MEGYEI- és HELYI-ÉRDEKŰ, VEGYESTARTALMU HÉTILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: szombaton

Felelős-szerkesztő ifj. Nagy Ferencz.

Béke.

Somogyvármegyében jelenleg teljes béke honol, a hullámok, melyek pár évvel ezelőtt a politikai és megyei élet pártoskodásaiból kifolyólag, az egymással meghonosított egyének szenvedélyei által felkavartattak, s mely már oly mérveket öltött, hogy az egész megye társadalmi életét veszélyeztette immár megszűnt s a zugó viharok helyett nagy csendességet élvezünk.

De mintha a kedélyek is kifáradtak volna az elmúlt idők harcaiban, nemcsak a béke csendje, de egyszersmind a megye nagyközönségénél a közügyek iránt való érdeklődés megszűnése is konstataható.

Pedig a régi időkben Somogyvármegye nemcsak adminisztrációja, de a megyei élet terén is, a közügyek iránt való érdeklődés tekintetében is egyike volt az elsőeknek.

Mi az oka ezen általános közönynek még bizton megállapítani nem lehet, valjon a már említett elmúlt harcok folytán előállott reakció s ez, vagy az ok, szomorú gazdasági viszonyainkra vezethető tán vissza, lehet továbbá, hogy a nagyközönség általános visszaromlását egyes befolyásos egyének hatalmaskodása okozza, vagy tán a viszonyok kifolyása ez.

Az említett körülmények közül a

közügyekre, a megyei és társadalmi életre legveszélyesebb volna, ha a legutolsó eset okozná a tapasztalható közöny mert ez egyenesen a mostani kort nagyon is jellemző haszonszerzésre és érdekharczokra vezethető vissza, ez volna pedig a lehető legrosszabb körülmény; mert ez valószínűleg nem szűnni, hanem a kor előhaladásával előállott nagyobb igények, viszont a társadalmi konkurencia folytán jelentkező megélhetési neheztségek s az ezt követő társadalmi korrupció emelkedésével nőni és nem csökkenni fognak.

Ellenben ha a közönyt az említett másik körülmények bármelyike okozná akkor várhatunk javulást, még pedig rövid idő alatt.

Ha a közügyektől való visszavonulás a múlt idők reakciója volna, úgy az rövid időn megfog szűnni s a nagyközönséget ismét látni fogjuk a közügyek sorompóinál.

Ha pedig — a mi nem valószínű a vissza vonulást egyéneknek magatartása okozná, akkor szinte lehet reményünk ahhoz, hogy ez nem tart soká, mert Somogyvármegye közönsége nem hajlandó maga fölött pasákat tűrni, s bár ha most vissza is vonult, ha megunja a néma eszköz szerepét akkor annál nagyobb erővel fog kitörni, s megkövetelve a maga helyét és

jogát, befolyását a nagyközönség érvényesíteni fogja.

A harmadik ok közgazdasági állapotaink ziláltsága lenne, ennek megszűnésére is lehet reményünk.

Az Oroszországban mindenféle magányosok és egyesületek megindították a mozgalmat gazdasági viszonyaink javítására, majd a kormány és a képviselőház lépéseket tesz, hogy a helyzet javuljon — mihez lehet is reményünk — s ha javul a gazdasági állapot az országban okvetlenül javulni fog Somogyvármegyében is, s akkor meg fog szűnni az általános levertség az elkedvetlenedés, mely most megyénk nagyközönségére mintegy lidércz álom úgy nehezu reá.

Hogy melyik az igazi oka a közügyek a nagyközönség részéről való mostani elhanyagolásának, most még határozottan megállapítani nem tudjuk de a közel jövő megfogja azt nekünk mutatni; addig pedig élvezzük a békét, mely most közöttünk honol és reméljük azt, hogy ezen béke nem sokára meg hozza azon időket, midőn a megye közönsége felkarolva ismét a régi eszméket, az egyesek önérték nélkül vesznek részt a nagyközönség javára irányuló ügyek elintézésében, s ennek folytán a köz- és a társadalmi élet újra felelevenedni és virágozni fog.

A „SOMOGYI UJSÁG” TÁRCZÁJA.

Nemzet riadója. *)

Föl, föl, ha van magyar, ki halni kész,
S megvenni vére árán szent jogát;
Föl, ki nem gyáva, de bátor s vitéz,
Lerázni a türt zsarnok trónját.
Föl hát hazának minden hű fia,
Dicsőség napja már közel nagyon!
Ha most alszol, szép fényét tán soha
Többé nem látod láthatáridon.

Im! kik vérünkben élőködtenek,
Megirigylék szebb éltünk hajnalát;
Békés szívünkbe gyilkot döfötenek,
Kik mint testvérek laktuk e hazát.
Föl, kinek lelke van, föl honfiak!
Az ármány összeesküdt ellenünk:
Hogy rabbá tesznek s kiirtanak,
Ha fegyvert fogni talpra nem kelünk.

S tudjátok-e kik hős íróitok,
S szabadságtoknak ádáz gyilkosai?
Itt háládatlan árulóitok —
Ott a zsarnokság bérlett zsoldosi
Merő rabszolgák, muszkapártosok,
Kiket járomba jogva tartanak;
Egyig rablók, mind éhes farkasok,
Kik hon még soha jól nem laktanak.

Ily gyáva nép jön ránk, őh honfiak!
Es ez tegyen rabbá egy nemzetet . . . ?

(*) A fenti közleményt Hentaller Lajos „A Szabadságharcz Dalai” című összegyűjtött verseiből közöljük a t. olvasó tájékoztatása végett.

Hogyan, mi türjük, hogy kitorjanak,
S megosszák e szép földterületet . . . ?
Mi várjuk, hogy lakunkba törjenek,
S vérünkben mossák gyilkosok vasát . . . ?
Szűzet s öreget bántani merjenek
S anya ölében kedves magzatát? . . .

Tiprója ellen a föld férge is
Lehető módra védi létjogát;
S mi egy nép! nemzet, nagy, harci is!
Ne védjük azt, se ősink birtokát?
Nem! Nem! Még van magyar, ki halni kész
S megvédni vére árán a hazát;
Még van közöttünk elég bátor s vitéz
Kiállni érte bár ezer csatát.

Előttünk a szabadság zászlaja
Hátunk mögött rablánczok zörögnek;
Hóhérait elzúgó vad zaja
Tudatja, hogy már-már közelgenek.
Fegyverre hát szabadságbajnokok!
A harc szabad népeknek harca lesz.
Szabadság lesz közös jutalmatok
S tendicsőségtek kötve béréhez.

Tegyünk esküt, szentet hatalmasat,
Bejárót a hon bérczét, síkjait;
Hogy felriasszon minden férfiat,
S bátor csatára edze karjait.
Esküdjünk meg, hogy „nem leszünk rabok!”
Es porrá zúzva szól a rabiga!
Mi győzünk — a szabadság győzni fog,
Ha honfivér lesz eskünk záloga.

Ha ez leszen a honfi esküje,
Ha így ismétlik azt százezreink,
Hol van, de hol, egy zsarnok ereje,

A mely megtörné elszánt hadaink?
S ti zsarnok vérszopók reszkesetek,
Hajh, megszámítvák már óráitok.
Hol a szabadság szent oltára áll,
Ott romba dőle már hatalmatok.

Föl, Árpád népe, szittya sarjadék,
S ti, kiknek édes egy szabad haza,
Övedzödjünk fel, nincs elveszve még,
Miért e nép annyit áldozta,
Előttünk a szabadság zászlai,
Amerre szállunk, trónok omlanak:
Rajtuk magyar dicsőség bimbái
Új élettel fölvirulandak!

Hidegvíz-kura.

(Vége.)

A férj csakugyan megérkezett mássnap. Derék, kedélyes fiú volt, pompázó czimbora, kivel sok vig napot töltöttem, Vastag barátság fejlődött ki közöttünk néhány nap múlva már tegezödtünk. Ő engem verifxter Ungár-nak, én őt dummer Bavaré-nak szólítottam. Elválhatatlanok lettünk, s a fürdőigazgatóság nem csekély megbotránkozására néha reggelig dözsöltük el az időt.

Egyszer az asszony beleegyezésével, Grácba rándultunk, hol neki üzleti ügyei is voltak. Egy délután az én bajorom ki-

Uj ügyosztály a földmívelés-ügyi miniszteriumban. A földmívelésügyi miniszterium ügyosztályainak száma legközelebb szaporodni fog egygyel: az állami kezelés alatt álló törvényhatósági és községi erdők ügyosztályával. Az új ügyosztály szervezése azért vált szükségossé, mert mindinkább szaporodik azoknak az erdőknek száma, a melyeket a tulajdonos jogi szemlével közgazdasági szempontokból az állam kezelésére bízunk. Az első ilyen eset épp az év előtt történt, s ma már 29 megye 5 törvényhatósági joggal felruházott város területén kizárólag az állam kezeli az összes községi urbéres, közbirtokossági, egyházi és iskolai erdőket. Ily módon az állam 4385 községnek összesen közel két millió katasztrális hold területű erdőkomplexumát kezeli, s ez már oly apparatust igényel, hogy külön ügyosztályt kell a kezelés czéljaira felállítani. Eddig ezeket a teendőket is az állami erdők kezelésével együtt látták el. Az állam maga a magánerdők kezeléséből semmi hasznot sem húz, sőt igen sok esetben veszteséggel dolgozik.

A zákányi csatlakozás megszűntetése. November hó 15-én a déli vasut nagykanizsa-baresi vonalának a magyar államvasutak budapest-fiumei vonalához való csatlakozása a Zákány és Góla között létesített Gyékényes új állomásra helyeztetett át. Ennek folytán a nagykanizsa-baresi vonalon az említett napon új menetrend lép életbe, még pedig a 906. sz. személyvonat 11 óra 5 perczkor délelőtt indul Baresről s 1 óra 29 perczkor délután érkezik Kanizsára, továbbá a 926. sz. vegyesvonat Kanizsára 9 óra 45 perczkor délelőtt fog beérkezni. A többi vonat elindulásának és érkezésének ideje a kiinduló illetve végállomásokban változatlanul marad. Az utasok különösen, figyelemzetnek, hogy az Államvasutak vonatai Zákány állomást többé nem érintik s a jelenleg fennálló csatlakozások kizárólag Gyékényesen fognak közvetítettetni. Zsebrétű menetrendek az összes állomásokon elárusíttatnak.

H I R E K.

— **Főispáni jubileum.** Szegszárdon decz. hó 9-én fényes ünnepély kíséretében tartják meg, gróf Széchenyi Sándornak, Tolna megye főispánjának 10 éves főispáni jubileumát; a rendező bizottság

vagy 30 a megye légtéktényesebb és befolyósabb egyénéből alakult össze. Mint haljuk az ünnepélyre Somogyvármegye is küld küldöttséget mely gróf Széchenyi Sándor főispánt nem csak mint jubiláló főispánt de mint Somogyvármegyei nagybirtokost is fogja üdvözölni.

— **Uj körjegyző.** Az igazságügyminister dr. Kasza Sándor marczali gyakorló ügyvédet Marezaliba kir. közjegyzővé nevezte ki.

— **Névmagyarosítás.** Dreiacker Ödön szulimáni néptanító saját és gyermekei nevét „Mezei“-re változtatta.

— **Huszonöt évig jegyző.** Körmeny Ede Gamás község jegyzője december 1-én ünnepi működésének 25-ik évfordulóját mely alkalommal Gamás községe tisztelőire társas vacsorával egybekötött ünnepélyt rendez.

— **Az egyforintosok tudvalevőleg még csak ez év december 31-ig „járnak”, vagy is ujévre mind bevonják.** Ez már is nagy mértékben észlelhető a pénzforgalomban: a többnyire elnyűtt, kopott kék bankó helyét mint tömegesebben a csengő ezüst koronák foglalják el. Október havában újabb 100 millió papír forint került ki a forgalomból. Julius vége óta mióta a forintosok bevonását megkezdték az egy forintos államjegyek forgalma 59 millióról husz millióra szállt le. A bevonás most mind gyorsabb tempóban fog menni, úgy hogy ez év végére mind be lesz vonva. Ujév után csak az állami pénztárak válják be a papír forintot.

— **Gyászír.** Brodszky Károly kőröshegyi nagybérő f. hó 22-én, 83 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Szántalan utód és nagy rokonság siratja az elhunytat, a kinek temetése f. hó 24-én lesz. A boldogult hült tetemei a kőröshegyi család sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— **A serum ellen.** A serum ellen — Pagliani a milanol közegészségügyi tanács igazgatója, erősen pesszimista nyilatkozatot tett. — Szeriete a serum gyógyhatása még nincs bebizonyítva. akut betegségekben a serum hatástalan. Az eddigi megfigyelések alapján a serumot inkább profilaktikus, mint terapeutikus hatásának lehet tartani. Pagliani nyilatkozata a tudományos világban nagy feltűnést keltett.

— **Bélyeges levélborítékok.** A kereskedelemügyi miniszter a jövő év kezdetén újból bélyeges levélborítékokat hozfoga-

lomba. A boriékok papírja fehér, terjedelme kétféle, kisebb és nagyobb lesz. Az egyik 16 centiméter hosszú, 12,5 centiméter széles, a másik 15 centiméter hosszú és 9,5 centiméter széles.

— **Balatoni halászat.** A hal tenyésztés és felügyeletnek meg van az eredménye, mely szerint a Balaton az ezeltűti 3—4 évet tekintve sokkal több a nemes hal, de panaszkodnak a halászok, hogy oroszországból nagy mennyiségben importálják a fogast s így a balatoni nagy hűvű fogasnak erős concurrence támadt.

— **Tizenkétzer ment férjhez.** Egy kis angol helyiségben, a walesi Neathben érdekes esküvő volt a minap, melyen óriási közönség jelent meg. Egy a mult esztendőben elhunyt neathi orvosnak az özvegye ment férjhez, még pedig immár a tizenkettedikszor. Az asszonyság 15 éves korában ment először férjhez, nagy utazásokat tett és tizenegy férjével csaknem az egész világot beutazta. Legujabb férje birtokos. A jeles asszonyság még csak negyven éves. Negyven év és tizenkét férj. — hát ez bizony nagyon szép eredmény.

— **Az incselkedés vége.** Loczi József közlegény jóízűen falatozott a kaposvári honvédkaszárnya kapujában mikor odament káplárja Kiss János és a kenyeret kikapva Loczi kezéből, ingergedni kezdett vele. Loczit bosszantotta a kötekedés, rákiáltott a káplárra: ne bolondozz Janesi, add vissza a kenyereket! Kár volna abba a komisz gyomorba, incselkedett a káplár. — Add vissza, mert megszurlak, kiáltott a legény és ijesztésül kissé a káplár felé bökte a kést. De az megcsuszott és a kés markolatig Kiss mellébe merült, a ki egy jajkiálással összeesegedett. A penge néhány czeniméterrel a szív fölött hatolt a káplár mellkasába és a szívburokot is megsértette. Kiss állapota életveszélyes Loczit elfogták.

— **Zsolnay Vilmos.** — itt előnyösen éj mert cigányprímás — ki Barezáékhoz szegődött, bomló felbe levő bandáját újra szervezte. A banda most 12 tagból áll, Barezák is megjöttek Pestről, hol — mint halljuk — nem részesültek oly szíves fogadtatásban, mint azt ők várták. Most tehát városunkba két jól szervezett banda van, lehet táncolni a farsangba csárdást Zsolnay muzsikájára, a keringőt meg majd Barezá Józsiára, ha ugyan addig oultút nem vesz újra városunktól

kelt arczczal állit be hozzám a kávéházba. Alig ösmertem reá, soha olyan táguult örezipákat nem láttam. De mégis . . . egyszer, mikor lesből egy vadkant sebesítettem meg, s az rám fujt.

— Mi történt? — kérdém a dákót eldobva.

— Olvasd.

Egy névtelen levelet adott át, mely tele volt válogatott aljas rágalmakkal. Írója raffinirozott leleményességgel komplikálta össze benne a vén herceget, esékely személyemet és a szép asszonyt.

— Ez fidibusznak való, — mondám, csillapítani igyekezve a dühtől lihegő derék bajort.

— Rögtön a fürdőbe kell mennünk. Remélem elkísérsz?

— Mindenesetre. De csak nem gondolod?

— A világért sem. Nőm angyal. Sajat szemeimnek sem hinném el az ellenkezőjét, de ki kell fürkésznem.

— Ertelek, menjünk.

— Lóháton megyünk, monda, már rendeltem lovakat.

Néhány percz mulva nyeregbe ülünk. En pompás lovas voltam, az én bajorom pedig úgy ült a lovon, mint a macska

a közsörükövn. Megtörtént, a mitől félttem. Mikor az én paripám neki szilajodott, galoppal száguldott előre s ő nyomomban akart maradni, egy kanyarulattal lebukott. Szerenese, hogy lába a kenygyelben nem akadt meg, különben halál fia lett volna. Így egy térdficzomodással megmenekült. Nagy kinokat szenvedett, de egy jajszt nem hallott. Magam elé ültettem, s úgy érkezünk meg a fürdőbe. Atadtam a sebesültet a hitvesi gondozásodarendeltem az orvost s a levelet magamhoz vettem.

A levél megírásával én rögtön a horihorgas, szegfü ezukor megtaláló egyént gyanusítottam, őt kerestem mindenfelé, végre megtaláltam, a coursalonban volt, ott olvastott.

Egyenesen neki mentem.

— Uram, mondám, nem volna ön hajlandó egy szívességet tenni nekem?

— Oh kérem, rendelkezézem velem.

— Egyik hitelezőmnek kell táviratoznom. Pénzzavarban vagyok. De nem tudok jól németül stilizálni. Fogalmazza meg helyettem a sürgönyt.

— Nagyon szívesen.

Azzal oda ült az íróasztalhoz s én hamarosan koholtam egy mesét, melyet

ő szépen megfogalmazott a táviratok lakonikus nyelvén. Nem a stílusra, hanem az írásra voltam kíváncsi. Mikor a fogalmazványt kezembe adta, elővettem az inkriminált levelet és egymás mellé tettem.

— Uram — kérdém lehetőleg száraz hangon — nem találja ön, hogy ez a két írás feltűnően hasonlít egymáshoz?

A hosszú ur nagyon elkényyszeredetten mosolygott, s valamit megtogott. En pedig fölvettem az asztalról egy vizes palackot, megtöltöttem egy poharat s a szeme közé öntöttem annak tartalmát.

A hidegvizkurás vendégek nagyot néztek a hideg viznek a különös alkalmazásán. En pedig csak annyit mondtam:

— Valahányszor önnel találkozni szerencsém lesz, ezt az adagot megismételem. Azzal megfordultam s mentem a beteg bajorhoz.

— Nos? — kérde.

— El van intézve.

— Hogyan?

— Hideg vérrrel, hideg vízzel, a hogy hidegviz-gyógyintézetben illik. A többi majd megtudod.

L. N.

Zsolnayt, mint haljuk több vidéki mulat-
ságokra is meghívták muzsikálni.

Budapesti levél, Kertész Tódor a Kristóftérén egész nap, de főképp este az elektromos világításnál egészen szokatlan, eddig ott nem ismert élénkséget idézett elő mesés szépségű, érdekes és gazdag változatosságu kirakataival, mely-
lyek annyira lekötik a szemlélő figye-
lét, hogy önkéntelenül nézi végig a 34 kirakatot, melyekben találunk: Játéksze-
reket kis gyermekeknek összeállítva 3
frtól, fiuknak 5 frtól 50 frtig, leánykáknak
5—50 frtig. Ebből oktatta mulatató já-
tékszereket. Zenélő szekrények u-m. Aris-
ton, Helikon, Orpheon, Simphonion.
Mignon orgona Intóna 12 frt. Könnyen
előadható bűvész mesterség egy készlet
utasiással 1 frtól 20 frtig. A jó gyerme-
keknek sokféle takarékpersely, Tréfás
tombola nyeremények. Eredeti tréfás meg-
lepetési tárgyak 30 krtól. Karácsonyfa
díszítések, ragyogó csillámló arany, ezüst
vagy szivárvány színű angyal hajszál eso-
magja 40 kr. Ragyogó üstök is csillag 15
krtól 30 kr. Ragyogó reggharnak a ka-
rácsonyfa szórva elragadó szép 20 kr.
Dícaranyozó és ezüstöző füst 10 kr.
Csinos kis bonboniérek sokféle változatos
formákba 10 krtól 1 frtig. Színes lampi-
onok a karácsonyfa 10, 20, 45 kr. Ha-
lacska, kecske, egér, golya és sok más
állatok 10, 15, 30 kr. Arany csillag 10 kr.
Kosárka ezüst szálakból fonva 20 kr. Sü-
rös pohár 10 kr. Champagneres üveg
töltve 15 kr. Színes gyöngy sorok 25, 35
kr. Aranyozott angyal a fa tetejébe 90 kr.
Lebegő angyal mozgó szárnyakkal 40.
50. 1 frt. Színes gyertyácskák tucatja
20. 40 kr. Magnesium sodrony 10 kr. Az
első sorolt karácsonyfa díszből egy össze-
állítás 5 frtól 10, 20, 30 frtig. Karácsonyi
ajándék tárgyak: Játék szekrény beren-
dezve domino-, dampsakk játéka 16 frtól
24 frtig. Kártya-prés 1.60 krtól. Kártyatok
80 krtól. Berendezett toilette-szekrény
7.50—40 frtig. Finom bőr pénz tárczák
apró és papír pénzre 1 frtól 5 frtig. Szi-
var és cigaretták tárczák 1.50—10 frtig.
Lovagló eszközök. Száncengők. Teljes
szoba tornakészlet 8.50—10.50. Torna ci-
pő 90, kr. Vivő-szerek. Clubb korecsókák.
Fénykép albumok 4 frtól kezdve. Örökös
naptár jegyző táblával írónnal, hőmérővel
és jó órával ellátva 8 frtól 50 frt. Női
varró szekrények 1.50—25 frtig. Bronz-és
porcelán díszmű-aru, szalonnák, lakó-
szobák, ebédlők felszeresítése. Íróasztal
kellékek. Dohányzóknak alkalmas ajándék
tárgyak. Diszes madár kalitkák. Japáni
chinai és keletindiai fa, porcellán, zománc
cloisonne és mozaik cikkek. Apró (nippes)
dísz tárgyak étagerre, varró és íróasztalra.
Az ebédlőasztal kellékei. Háztartás és
konyha eszközök. Orosz szamovarak és
tea-főző üstök. Színházi látesővek 6 frtól.

„Legyen világosság!“ hangzik az or-
szág vidéki városában, hol a közmegvi-
lágítás kérdése a villamvilágítás által még
megoldva nincs, s a gyarló és drága pet-
róleumvilágítás mellett sötétségben bo-
torkálnak. Különösen most a hosszú téli
esték beálltával érzik élénken s jó meg-
világítás hiányát s alkalomszerű, hogy a
jövő évre ennek megszüntetéséről gondo-
skodjanak, még pedig a villamvilágítás
által, mely ma már ezelszerűségi szem-
ponból a légszuszvilágítás tulszárnyalta,
mert sokkal nagyobb és jobb világosságot
ad, mindamelllett olcsóbb, mert egy 16
gyertya fényének megfelelő izzóláng órán-
kint csak 2—3 krba kerül. A villamvi-
lágítás kerendezésében a Siemens és Hals-
ke cég a legmegbízhatóbb, annyira, hogy
tudomásunk szerint már több más villam-
világítási vállalat által berendezett telepet
egy év múlva a Siemens és Halske cég
által rendeztettek be újra. Azért figyel-

meztetjük e körülmenyre mindazon körö-
ket, melyek a villamvilágítás léte itése-
nek kérdésével foglalkoznak, hogy ne
engedjék magukat a látszólagos előnyök
által megtévesztetni, mert nem mindig az
olcsóbbaság a mérvadó, hanem a gyakor-
lat és tapasztalat bizonyosságai szeriut ke-
ressék a jobbat és az ily dolognál szembe
nem jöhető csekély különbözet miatt a
jobb és tökéletesebbet ne mellőzzék. A
Siemens és Halske cég számos város
középület és magánháza rendezte már
be a villamvilágítást hazánkban, melyek-
ből megemlítiük az újabbban eszközöket
közül Igló és Kaposvár városát, Dréher
Antal köbányai és Haggemacher H.
promontori seifőző gyárait, a kecskeméti
gazdasági gőzmalom, a temesvári Erzsébet
gőzmalom, a losonci Deutsch J. és fia
gőzmalma, a diószegi cukorgyár, Wolf-
ner Gyula és társa újpesti bőrgyára, az
első osztr. magyar ju-elefonda újpesti, a
Dunagőzhajózási társaság Orient gőzsei
a Soproni vasuti pályaudvar, a Budapest,
„Metropole“ szálloda, sat. sat. villambe-
rendezésait.

— **A Berndorfi fémáru-gyár.** (tulajdo-
nos Krupp Arthur) budapesti raktára, vaci
uteza 25. sz., a Kristóftér sarkán, leg-
jobbán ajánlható ezelszerű karácsonyi és
újévi ajándék tárgyak vásárlására. Alpac-
ca ezüst-, khinai-ezüst- és alpaca-asz-
tali készletek evő-eszközök, tea-forralók,
tea-kannák, tea-szűrők, gyertyatartók,
karos gyertyatartók. A Berndorfi fémáru-
gyár gyártmányai fehér féműből és ezüs-
tözéssel készítve, s a késék pongéjé
általában szegéssel erősítették meg,
mi által a nyélből való kitágulása meg-
van gátolva. Tiszta nickel-főző edényei
ugy ezelszerűsége miatt egészségi tekint-
etből is igen ajánlhatók, évizedekig
használatban lehetnek, s majdnem
semmiféle kopásnak nincsenek alávetve,
miután a nickel oly kemény és hajlékony
mint az a acél, színük fehér s haszná-
latban is változatlan marad; egészségi
tekintetből pedig igen fontosak, mert a
tiszta nickel-edények nem oxydálódnak;
a beszerzett nickel-főző edények a leg-
gazdaságosabb beruházások, mert azok
nem törekenyek, sem használhatlaná nem
válnak. A Berndorfi fémáru-gyár készí-
tményei majdnem minden vidéki város jobb
dizsműáru-kereskedésében raktáron van-
nak, s így hozzáférhetővé válik azok ré-
szére is, kik nem jöhetnek a fővárosba.
Képes árjegyzékét pedig a cég kívánatra
díjmentesen megküldi.

— **Watterich Arnold** országsszerte leg-
jobb hírből álló essencia és pinczegaz-
daszati üzletet, mely 15 év óta dohány-
uteza 1. sz. alatti háza volt, aug. 1-én
házzal odább, dohány-uteza 5. sz. háza
helyezte át. E körülményt felhasználta
egy konkurrens, s Watterich régi helyi-
ségét kibérlte, s ott ugyanolyan essencia
üzletet nyitott. Figyelmeztetjük tehát a
vidéki közönséget, hogy ha személyesen
jön Budapestre, meg ne tévesztse ma-
gát a helyiséggel, mert az illető cég a
zöld golyó jelvényt nevezi ismertetőjének
azonban az egészen kékre van festve,
hogy a Watterich cég golyójához hasonló
és megtévesztésekre vezet. A ki tehát
a régi jóhírű Watterich üzletben akar
menni, az figyelje meg ezen körülményt.
— A hosszú téli estékkel beállott a vi-
déken a társasélet, kodélyos családi és
tea-estélyeivel; aki kiűnő jó és olcsó te-
át és rumot jöhat, az csakis Watterich
Arnoldtól rendeljen mert tudvalevőleg
mint minden, ez is a legjobb minőségben
ott kapható.

— **A régi jó hírnévű Lohr Mária** (eze-
lőtt Kronfus) vegyészeti tisztító és mű-
selyem-festő intézete örvendtes emelke-
déséről is értesítjük ezuttal t. olvasóinkat.
Az edigi nagyobb terjedelmű intézet ki-

váló műképessége és kiszolgálása által
folyton szaporodott a megrendelések szá-
ma, úgy hogy az intézet jeles tulajdonos
nője szükségesnek látta egy önnálló ház
egy oly nagyszabású müintézetet terem-
teni, minő még Ausztriában sincsen. A
Baross-uteza 85 szám alatt épült két mo-
só, festő gépfelszerelésekkel berendezve,
egészen a tulajdonosnő szakszerű tervé-
zése és utasításai szerint, új különlegessé-
gekkel, minőkkel eddig még másutt sehol
sem bírnak 18 különféle ezélu óriási té-
remhez több mint 200 munkásnő dolgozik
s végezik azt a mintaszert vegyi tisztí-
tást, melyről Lohr Mária müintézet vezető nevezte-
tes. A Ki Budapestre jön és érdekli, tekintse
meg ezt a nagyszzerű müipartelepét, a tu-
lajdonosnő a legkevesebb előzékenységgel
mutatja meg azt. Csipke és szövetek
vegyi tisztítása vagy müfestése most meg
gyorsabban eszközöltetik mind eddig, s a
megrendelések a régi ezim alatt is küld-
hetők. (Budapest. Ferenciek tere 4. sz.)
mert Lohr Mária nemcsak fentartja eddigi
helyiségeit, de meg a József-köruton a
Népszínház áttelében fiók-üzlet is sza-
porította azt.

— **Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár
Részvénytársulat,** mely kitűnő gazdasági
gépek gyártásával hazánkban a legelső
rangra emelkedett s ismertett el szaka-
yatott gazdasági körökben a lemergi
kiállításon bemutatott saját gyártmányu
gőzmozdonya, gőzeséplőgépei, valamint
számos különféle gazdasági gépei a leg-
magasabb kitüntetésre az állami arany
éremre találtattak méltónak a jury itélé-
te által. E kitüntetés becsé annál na-
gyobb a magyar gyáripár termékeire néz-
ve, mert számos Ausztria hasonló gyár
versenykiállításával szemben vivta ki az
elsőséget, s újabb örvendtes bizonyítékára
gyár szolid, szakszerű és nagytökélyű
munkálkodásának, a mi különben már
széles e hazában általánosan ismeretes.

CSARNOK Róka-familia.

Nyirkos, ólomszürke kód ül a táje-
kon; sötétes homályba rejtőzött a min-
denség. A nap is még javában szunyókál
pedig megkondult már a hajnali há-
rangszó.

Az öreg róka már egy félórával eze-
lőtt ébren volt; hanyódik — vetődik ágyá-
ban a takaróul szorgáló régi divatu téli
kődmön foszlányai alatt s a körülte fel-
hangzó jóízű hortyogásokra, lassu szusz-
gásokra ügyet se vetve a páráktól gyön-
gyöző falon egy szál kenes gyujtót végig
huzogatva, az ágya fejénél három lábón
sántikáló szalmaszékre helyezte üres flas-
kó nyakából kikandikáló faggyugyertyát
meggyujtja, aztán hangos köhéscseléssel
buesut mond a nyirkorgó ágydeszkáknak.

A gyertya pislogó lángja lassanként
megvilágítja a hideg szobácskát, mire
az asszony is fölnyitja pillait és félíg al-
va, félíg ébren bozontos fejét vakargatva
még nyújtózik egyet-kettőt a földön fe-
kvő rongyos szalmaszéken, aztán a vánkös-
ként szereplő fakó nagykendő ronesát két-
rébe hajtogatva vállára veti s nagyokat
ásitva nyögdecél:

— Hej haj, reggel volna már?

— Hát. Te bizony nem bannád, ha
három éjszaka tenne is ki egyet.

— Jobb lenne, ha egy miatyánkot
motyogna el, a helyett, hogy már virradat-
kor kezd a böstörködést, utálatos pálin-
kás hordaja.

Az öregnek nagyot ugrik mérgében
a szeme bogara. Szólna is meg nem is;
de ha szól, teremtucese patália kereké-
dik belőle, hát inkább cipőt ránt lába-

ira s a tulipiros sárgapitykés hordársipkát viszájárul a feje bubjára dobva, a szurto konyhán keresztül kilép az udvarra. Hanem előbb az ajtóküszöbre szegezett törött patkót háromszor mecsiszolja a ballábával s rágyújt a szokot hajnali imádságra:

Lőgyök mára eleségem,
El ne hagyjon egészségem.

Ne pöröljön feleségem,

Meg ne rontsa békességem

Mig az apjuk az udvaron esetlik-botlik, addig az anyjuk is fölemelkedik a szallmáját hullogató, elványolt alomról s kuszált haját egy csomóba csavarva föltüzi fejére, aztán a kályha kuczkójában hentergő rongyhalom felé rug:

— Talán muzsikaszóval ébreszelek föl benneteket obadat alomtarisznyai? Tüstént hegyibétek lötyintek egy dézsá hideg vizet.

A szeliú hangokra megmozdul lomhán a rongykupac és kőczos hajú, szentes képű gyerekefelek bukdaéolnak elő a sokszínű foszlányokból. Először egy, aztán kettő . . . három . . . négy . . . öt hat.

Az egyik nevet, a másik nyafog, a harmadik veszettül vakaródik, a negyedik álmosan pislogva húzódik vissza a vaczok melegébe, az ötödik ökleivel dörzsöli szemét, a hatodik meg egy szalmaszállal a szomszédja füleit csiklandozza.

Im itt van a Róka-familia hajnali hangulatban.

A feleség ezenközben egy csutakra valót kiránt a szalmazsák törekjéből s valami podvás fenyülecet, — amint tegnap este húzott ki valamelyik kölyök a szomszéd kerítéséből, — a térdein darabokra törve bedobja a kályhába s a gyertyát a forgácsos rész alá tartva tüzet éleszt, hogy fölrogyogtassa a porontyok reggelijét. Tegnap délután padlómosott valami uri háznál s a napszám hegyé még egy fazékra való két napos főzeléket is kapott, aminek az ize a költénél valamiskével savanykásabb lett ugyan, de azért jó lesz a szurto tacsókának kanalas fölöstökömre.

— Szekény ember gyereke bizony nem igen válogathat a piskótás tortákban magam is jobb szeretném, ha fölös kávét találhatnék elibök aranyos porcellán csé-

székben, akkor legalább jutna belőle — nekem is. Ugy a'!

Az asszony morfondirozását a konyhából behallatszó rekedt köhögés, hangos lubiczkolás nesze zavarja meg s véletlenül a gyerekek felé pislant:

— Ejnye hogy a . . . Még mindig tollászodnak a lusta fattyuk. Apátok már mosakodik, tudom lesz dolga a botnak, ha itt ér benneteket. No ni, még ez a vén majom is húzógozik, talán majd én hozok az öregnek pálinkát? Kőne?

A Róka-fiókák előtt nagy potentát lehetett a bot nevű szerszám, mert be sem várva az utolsó szót, egynek a kivételével talpra ugrott valamennyi. Ennek az egynek is csak engedődött meg a hajnali lustálkodás, mert még nem lehetett dologra használni, lévén a legkisebb poronty alig három esztendő. Ez legfőleg csak ételért nyafogna, hát inkább hadd nyugodjék.

A „vén majom“! — aki lehetett már vagy tizenkét-tizenhárom esztendő, — a rongyok tömkelegével előkeresi lyukas, sáros eszmait; a többi ruhájával nem kelle vesződni, mert tegnap este elfeledt leveleket s így most egy pillanat alatt parádéba csaphatta magát.

— Id's apám adjon hát pénzt gugyira!

— Fajankó, hát nem t'od, hogy tegnap nem kerestem egy marék fűreszporra valót se? Ebnek való ez a hordár-élet nem embernek. Hordár ne légy fiam, azt megmondom, ikább rögvést kicsavarintom a nyakad csigolóját. Mama, talán tenálad van még egy két garas.

— Hogyisne lenne, mikor én bankófárikába járok napszámba? Az a rongyos husz krajezár, amit attól a smuczigos naecseságától kaptam, tudod hogy elfogyott kenyérré.

— Hozz akkor krétára kölyök, — oldja meg a nehéz kérdést a vén Róka, — majd megfizetem az árát ha ma nem, hát holnap. El ne feledd a gusztusomat szurto: hátér' törköliczát, közéje három-ér' idesset' Alól!

A kályha vállán meg föl is forrott már a főzelék, egy kicsikét alighanem le is kozmásodott. Az anyjuk az asztal fiából a sok lim-lom közül kiválaszt egy rozsdás pléhkanalat s megveri vele a fő-

löstökömöt. Amint így kevergeti, ránéz a szoknyája körül forgolódo gyereksapatra aztán meg a fazékba pislant:

— Bizony kevés lesz hatnak; alig hogy jut valami egynek-egynek belőle.

Mit csináljon hát, hogy őzsze ne koczolódjanak fölőtte az éhes varjak? fog egy pohár vizet, fölereszti a ruskós pempeczét s lekanyarítva hat vékonyka szeletet a fekete cipőből, le eszi a csorba, füstös fazekat a földre.

Jóságos szent atyám, micsoda étvágy ez! Ugy megrohanta az őt poronty a párolgó edényt, mintha csak a menyországból frissen hullott ezukros mannát al lett volna megtöltve. Akinek kanál került, azzal turkált a finom eledelemben, akinek még nem jutott evőszerszám, hát a kenyérét mártogatta az edénybe úgy, hogy mire a hatodik megfordult a zsidótól, már a fazék olyan tisztára kipuczódódott, hogy bátran fölakaszthatnák akármelyik kényes urasági konyhába a csillogó rézlábasok közé. A legnagyobbikat aztán, hogy ne dohogjon: egy karaj pálinkás kenyérral káralanították, kinek sunyi fizimiskája hirtelen földerült s a többire álnokul vigyorogva esámésogot az isteni falaton.

Mikor a Róka-familia elköltötte a fölöstökömöt, már jóformán meg is reggeledett.

Az öreg egy hatalmas fujással elköppentette a pislákoló gyertyalángot és egy hajdan szebb napokat ért zsíros tájképpát megtömve a zacskó alján maradt kevéske szemetes dohányhyal, szó nélkül a faképnél hagyta a szeretett familiát. Az anyjuk is föl eziheledött; előkereste a „kimenőt“, egy szinehagyot perkáruhát s elballag a dolgára. A porontyok is kibujnak a fészekből, az egyik jobbra, a másik balra. Hát a legkisebbikre — a kinek még a téglahordásnál sem lehet hasznát venni — ki vigyáz, míg ők előkerülnek? — A jó isten.

Majd ha a fényes szemű esti csillag föltűnik a felhőfoszlányos égtetőn: a Róka-familia újra együtt lesz odújában. Addig is egyik erre, a másik meg amarra . . .

B. K.

Legalkalmasabb KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

kaphatók

GOITEIN S

óra arany és ezüst, ékszer, chinai ezüst és optikai czikkek rak-
tárában

Teleky-utca, a vasuti állomáshoz közel.

Ugyanott óra és ékszer javítások valamint új ékszerek készítése elvállaltatik.